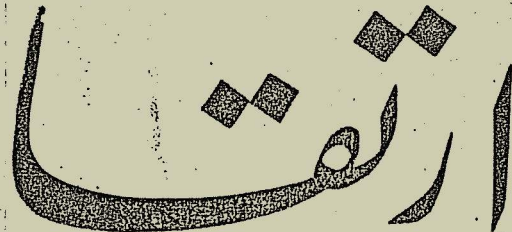

عدد : ۲۱ (برنجی سنه) : ۱۴ ربیع الآخر ۱۳۱۷ بازار ایرتسی : ۹ آغستوس ۱۳۱۵ افرنجی ۲۱ آغستوس ۱۸۹۹ (برنجی جلد)

ادبات ، فنون عکریه و بحریه ،
وتاریخ و تجارت و زراعت و صنایع
ومعارف و امور نافعه و اکتیهای فقراتدن
باحث مصور جریده در ، هر نوع خصوصیات
ایچون غزته مدیری طاهر بکه مراجعت اولنور

(ارتقا) نك استانبول و طشره
ایچون بر سنه لك آبوسی ۲۳
غروشدردر . پوسته پولی مقبولدر .
صحائفی بالجله ارباب قلمه آجیقدر . هر ای قلم
طهران یازده بیلیر . مرکزی باب عالی
جاده سنده « معلومات » اداره خانه سیدردر .

استانبول ایچون نسخه سی : ۱۰ پاره یه در شمدیلک جمعه کونلری نشر اولنور طشره ایچون نسخه سی : ۲۰ پاره یه در

Let the sweet chain of
words not be riv'n !
Let the soft looks of love
not delay !

— ترجمه سی —

کلی رخسارک لول آتشی عکس
ایندیکه کلزار حیاتم فوق العاده رونق
پذیر اولور؛ بر آذ بکا موجه اول،
نور رخسارینی بدن ستر ایتمه که اولدیغ
رده چیچک کی صولیهیم. مادام که بکا
بوکون عرض دیدار ایتمک، مادام که بنده
بوکون مظهر التفاتک اوله جفمدن قویاً
امیدوارم؛ او طائی مواعید کی اونوعه
نظر خلوتدار مرحمت کی بدن دریغ
ایتمه !

مقاله مخصوصه

{ فضیلت لسان ادبی }

عصر مزك محترم ترك محرر لری تر -
كجه نك بعض نقصاناتی اصلاح ضمنده
غزله و واسطه سیله نشر ایلدكری مقالاتی
نظر دقتله كوزدن كچورمك شرفی حائز
بولیورم. مباحثات مذكوره به كیریشلردن
بر قسیمی عربی و فارسینك تركیه به اشد
لزومی كوستروب دیکر لری ایسه
لسانمزی و ادبیاتمزی تقلید دورندن
قورنارمه چالشیممزی و لغت اخذ و تشکیله
خدمه مقولی، درجه لزومی تجاوازا ایتمک کمزری
اشارتله سایه ترقیاتوایه حضرت شهریاریده
علوم و معارفك کوندن کونه اکتساب
ایلدیکی کالاته بر ضمیمه فاخره اولوق اوزره
شوق قصاصمزدده. بعون رب العزمه قریباً
اکمال ایذبله چکی امیدنده بولنیورلر .

روی زمینده دین قرداشلرمزك پك
چوغی تركیه کی قوللانونب علمادان بشقه
هیچ بری بر بشقه لسان بیلمدكری
وظهور اسلامدنبری علما و فضالان بیک
قافله کچوب ترك قومنك منسوب اولدینی
لسانی بشقه بیلمدكری لسانلره تبدیل
قصدی ایله آتی بوزوب طاراقمه فیصل
وبره میوب و برمدكری میدانده طور یور [۱]

[۱] هجرت نبویه ۱۱۵ صلم ۱۱۵ هجری سنه سنده
یعنی بی امیه زماننده جناب مسلم بن عبد الملك
در بند و طاعستان مالک قح و تسخیر اعمسنی متعاقب
تمام اهالی مسلمان و هر زده جامعل تعمیر ایدرک
هر مملکته بشقه بشقه حاکم و قاضیلر نصیبله
آنلره اسلام شریعتی تعلیم ایدلسنی امر ویدی.
یاننده اولان کندی اقوامندن شهبال عبد الله
عباس اوغلانی آنلرک اوزرلرینه سردار و حاکم
عمومی نصب ایدرک امر نیور دیکه کرجستان

ملین ماین باقیورسک یوزومه
قیرلکسه کل یاغاک اوپهیم
طارغین آرغین طورمه نخله باریش
باغری یانیق بو سوکیلکله صاریش
بهار کلدی طاغده صولر جاغلا یور
کوکم کوزم سنك ایچون آغلا یور
حسرتجکک یور، کی داغلا یور
امان بی یوصمه جام اوزمه کل
اوزاقلرده قاره کوزک سوزمه کل
اویماز اولدی سنك سوزک اوزیکه
ناصل کوکل باغلا ییم سوزیکه
یالانچیسک دیم اما سکا بن
آجماز سنك هر نه دنسه بکا سن
کل عمرک واری بی ایله شن
آریلنك جکرمی داغلا یور
ایکی کوزم سنك ایچون آغلا یور

ابراهیم نجاتی

ومن الغرائب

قطعه

جانانه دیدم، که؛ ای بری روا
جورکله توکندی صبر و طاقت
جانان دیدی؛ عاشقم اولدیک،
جورمه لده شاد اولوردک البت .
چنککل کویندن : لك . هجری

ارتقا

آ، باق ! بزم عندلیب سزك بو قطعه کزی
بوندن یدی سکر سنه اول بوجه آتی
سرقت ایتمش . غریب شی !
جانانه دیدم که : ای پرزاد !
یتیمی بکا بو رتبه بیدار ؟
جانان دیدی : عاشقم اولدیک ؛
جورمله دخی اولور ایدک شاد !
مع مافیه مهارت ادبیه کزی آلشلامه بی
وظائف روزمره مزدن عد ایدرز .

انگیز ادبیاتی نمونه لردن

The garden of life is so
bright
While it mirrors the rose
of thy face,
O turn thee, and hide not
that light,
Or I fade like a flower
in my place
At least whilst thy presence
is giv'n —
And I count on thy pre-
sence to-day —

بواسبابه مبنی قفقاسیه مهاجرلردن
بن کی بضاعه سزرنوهوس جبر نفس ایده .
میوب (ملت اوغورنده ابراز اولنسان
خدمات مقتدره اندازه اولمز) ماضدقه
اتباع ایتمک اوزره حقهنده زیرده کی
برقاچ کله ناجیزانه می عرض ایتمک جسارت
ایتم :
نبی محبتی، پیغمبر دیشانمز (صام)
افندمن حضرت ترینت هرر سوزنده بجه
نیجه حکم جلیله مندمج اولدینی اهلنك
معلومیدر. احادیث شریفه نبویه لردن بری
(کلام الناس الخ) حدیثی در . یعنی
آدملره آنلرک عقل و فهملری مقدار نیجه
سوز سوبله یکر دکل که کندی عقل
و معرفتکز مقدار نیجه . بو حدیثده امر
صورتیه مقرر و محررله غایتله منفعلو
بیوک بردستور توصیه بیورلدیغندن
کرکدرکه مقرر و محررله منفعت عمومیه
فقطه نظر یله دائماً بو حدیثه موافق کفتار
ورفتارده بولوب و بوکی بیوک بریولدن
انحراف ایتمیوب دائماً مطلبک روحی
و سوزک خلاصه سی فهم ایستدیرمک
فکرنده اوله لر . چونکه انسانلرک عقل
و معرفتده و فهم و فراستده بری برندن
اولان تفاوتی بنده ای اولقله برابر انسانلر
معدنلردر آلتون و کموش معدنلری کی

سنورندن دشت قیقاچه قدر عموم طاعستان
بالکلیه آتک فرمانندن نکول ایتمیوب اطاعتده
بردوام و برقرار اولسونلر . الیوم قوقده
شیخال تار خونسلی او شهبال عبد الله
عباس اوغلنك سلسله سننددر . فقط بو قح
و تسخیر اولان مملکتلرک داخلی نظام و انتظامنك
رئیتی هنکامنده مذکور حاکم و قاضلر متحد
اوله رق مناسب کوردیلر که شومالکده قوللانیور
پک چوق مختلط لسانلری محو و ازاله و آنلرک
موضرنده واحد عرب لساننك انتشارنه سعی
و غیرت کوسترملی . بناء علیه مملکتک هر
طرفنده مکتبلر آخیاوب یا لکن عرب لسانی
او قولقله بداء ازلندی . بوندنصکره تحریر
لسانی اعلا درجهده ادرکریلر ایسه ده تقریر
لسانلری اونیوتدیرمق ممکن اوله مدی . الحاله
هنده عرب لسانی اوزره یازیلش هر درلو مکتوب
کتاب غزته و اخبارنامه لری پک ایچمه او قور و فهم
ایدرلر ایسه ده اک یقین قومشورلنده و آنلر
ایچون اک الزم اولان ترک، فارسی لسانلری
اوزره یازیلان مکتوب، کتاب، غزته و هر نوع
صلاوقویه میوزو آزدن هیچ برشی آکلایه میورلر .
و شو اسبابه مبنی ادبیات لسانییه حقهنده پک
مشکلاته اوغراقلردن و متروک بر حاله کلش
عرب لساننك ترک قومشورلی آره سننده آنلره
کوره او قدر اهمیتی کورونمیدکنندن و شومال
حاله آنلره کوره بشقه ابر اهمیتی لسان
اوکرتمک پک احتیاجلی بولندقلردن مجبوراً
آنلردن بعضاً ترک، بعضاً فارسی و بعض دخی
روس لسانی اوکرتمک قوشوشمده درلر .

مآئنده اولان حدیث شریف ایله شوقاوته
اشارت بیورلمشدر . چونکه معدنی اولان
شیلر قیمت و اعتبارجه بری برندن
متفاوت ایسه لرده انسانلر آدن بیک
مرتبه زیاده یکدیکنندن فرقیلدر . هر نه
حکمته مبنی ایسه طالده همیشه بوبله
کورونمشدر که ذکی و فهم اولانلر بوزده
برنسبتنده درلر . یعنی بوزده طقسنان
طقوزک فهم و فراستی درجه کالده اولمیوب
مرتبه مرتبه دوندر .

شوقی ده اونیوتامیدرکه انسانلر
آره سننده کی بوتفاوتدن ماعدا بریوزنده
اولان دین قرداشلرمزک لهجه و شیوه
لسانی بر قاچ قسمة آریلور . بر
قسیمی لسان مادرزادندن بشقه عربجه
فارسجه و ترکجه کی مکمل صورتده تحصیل
ایندکریلر هر شیک کتبه واقفدرلر
و آنلرک فهمی مرتبه سننده مذکور لسا-
نلرده او قدر کتابلر یازلمشدر که حد
و حصردن خارجدر . البته بوکی عالملر
آرزو ایندکری مطالبی آنلرک حقهنده
یازدمش اولان کتابلردن استخراج ایدرلر .
و بشقه قسملری ایسه کندیلرینک لسانندن
بشقه غیری بر لسان بیلمدکریلر غایده .
مهمدرکه آنلر ایچون یازیلان کتاب
ورساله لر آنلرک لسان مادر زادلرینه موافق
اوله . یعنی ممکن اولدینی قدر او مقوله
اثرلرده مغلق عبارلر و مأنوس اولمیان
کله لر استعمالندن احتراز اولنه . دیمک
ایستیورم که ایچنده یشاد یغمز عصرده
قوللانیلان ترک لسانی عربی و فارسی و ترکی دن
مرکب بر لسان اولوب لسان عثمانی نامنی
آلمش و لغاتنك بیانی ایچون دخی متعدد
لغات کتابلری نشر اولمش اولدیغنه بناء
لسانمزد استعمال اولبان عربی و فارسی
کله لر بزمله آنلر آره سننده مشترک
دیمکدر . لکن بوبله محصور و محدود بر
اشتراکدن لازم کلز که هر کس عربی
و فارسیده اولان مهارتی درجه سننده آنلرک
لغتیرینی اترلرینه ادخال ایله عموم خلقک
استفاده سنی اشکال ایدرلر . و برده بعض
کتابلرده تفسیر و شرح سز یازیلمش اولان
آیت و حدیثلر بعض مطالعه ایدنلرک
زیاده سیله ملال و کلانی موجب اولور .
محررلر آنلری بیلوکنندن مطالعه ایدنلری
دخی کندوسی کی عد ایدر ایسه ٲو
سهودر . چونکه آیت و حدیثک معناسنی
استخراجه مقتدر اولان آدملر پک آزدر .
دوغریسی دقت اولنسه عربی و فارسی

کله لری او یرده قوللانق لازمدرکه
ترك لغتده آنک مقابلی اولیه ویاخود
محافظه فصاحت و بلاغت ایچون مجبوریت
حاصل اوله . خلاصه ، دائماً لازمدر که
تحریرات میار ناسده . معارف اولان تقریرانه
موافق اوله . و بونک ایچون دینلمشدرکه
فصل سویلیورایسه ک اولیه یاز . و خلاف
حکمتدرکه لسان تحریری بشقه اوله ، لسان
تحریری بشقه . و بعض محررلرک یازیلرند
ضبط و ربط اولماسی تعقید بولمسی
مذکور قاعدهیه رعایت اولماسینددر .

— مابعدی وار —

ققاسیه مهاجرلرندن و کرجهستان خانداندن
احمد بک زاده :

اسماعیل شببانی

تراجم احوال

ابن الفارض

ابن الفارض ، فطرتلری موجب افتخار
امت اولان کباره شایخ و اعظم عرفانددر .
ادبای عرب آراسنده دخی رقت خیال ،
زاهت تصور ، و علویت افکار کبی بر
چوق مزیات عالیله کنندیسنه مخصوص
غایت مهم بر مقام ممتاز احراز ایلمشدر .
پدر عالی کهرلری دمشق الشام مضافاندن
« حما » یاخود « حما » بلده قدیمه سنه
منسوب اولدینی حالده ، کنندیلرینک
مولدی ، مصر القاهره در . والد مکرملری
مصر محاکم شرعیه سنده اثبات فرائض
(زمانزه کوره قسام کتابتی) وظیفه سیله
متواغل اولدیفندن « فارض » ایله تلقیب
ایدلمش ؛ صکره . بو عنوان نجل نجیب
فاضلانلری اولان حضرت شیخ انتقال
ایلمشدر . زیورالسنة عرفا اولان نام
با احتراملری « ابو خفص شرف الدین
عمر ابن علی الحموی » اولق ارزومضبو-
طدر . جد بزرگوارلری مرضعه جناب
بیغمبری حلیمه سعیدیه ک منسوب اولدینی
« بنی سعد » قبیله سنندن ایدی . نوادر
دهاتی دائماً وقت مرهونه انتظار آورای
حجاب مشیتده بواندیران حکمت فاطمه ک
یورورده تقدیری ، بو بحر بیکران عرفان
اقوای روایت کوره هجرت رسول الهلک
۵۵۶۰ « ذی الحجه سنده طوغش ؛ آثار
فارضیه ک تدقیق و تتبعاتیلله اوغراشان بعض
عربانک « وصادق وقت بولوده رضی الله

عنه عند غروب الشمس » ففره سنندن
استدلال اولدیفندن . نظراً طبیعی ایلک
نکاه طفلانه سی غروبک آتش آکین
مناظر حزیانه نه ؛ آقشامک بر زمزمه
خوشانه ایله سرآرمه همه هیجینی تغییر ایدن
سکونت غریبانه سنه . هروض اولمشیدی .
متعاقباً اولظمت لیلالک زمزمه ساکنانه سی
انظار معصومانه سنده اوله حزن لوحه لر
تصور برایش ؛ اوسکونت طبیعی صباخ
احتیاساننده اوله رقیق معنارک حصول
تجلیسنه استعداد او یاند ؛ شددرکه ؛ بیودکجه
تعالیسی طبیی اولان بواحتیاسات رقیقه ؛
بواستعداد علوی سایه سنده سماده هر بحم
لمعه دار نظر نده بر کتاب حکمت ؛ برده هر
ذره خیالنده بر تمثال حقیقت کورنمکه
باشلامش ؛ بناء علیه استعداد شاعرانه سنه
بک جابرق انبساط کلمه سیدی . روحی ؛
دائماً همت بدیعه کائناتندن ؛ مناظر طبیسیه دن
ذوق الیردی . فکری ؛ تمیزی ؛ خیالی
وجدانی حقایق عاشقانه ایله سرآرمه تصو-
فانه ک یکدیگریله مزجندن متحصل
بر استغراق صرف عالنده کز ؛ اذواق
محبندن ، روحانیت سودادن بشقه برشیه
اوغراشمنه وقت بوله مازدی .

— مابعدی وار —

نافذ پاشا حقیقی

نافذ

{ تاریخ عمومی تربیه اطفال }

— ۹ —

مصر لیلر

[۲۰ نسخه مردن مابعد]

مصر لیلرک ، چو جقلری تاسن صبارندن
اعتباراً ، بر احتیاج مبرم حس ایدلمکجه
خانهدن دیشاری چقارمیوب انلرک احوال
جاریه لرینی کوز اوکنده بولوندرمه لری
(علم اخلاق) نقطه نظر نجه اهمیت عظیمه یی
حائز اوله حتی کبی ، هنوز دوره نوزندکده
بولونوب استعداد فطریلری ملک تصادف
ایتدکاری اقوال پدران و ناصحانه دن طولایی
صنعت و مسلک لرنده جدآ ، بر سرعت کمله
ایله اثر ترقی کوسترمکی استلزام ایدردی .
بوسایه ده اطفال ، بالاخره فعالیت ذاتیه -
لرینک شعبات مختلفه سنده بر تکامل عظیمه
واصل اولور . بوراده نظر اعتنایه چار یارالکنز
بر جهت واردر ؛ واقعا بوباده هر صنعت
و مسلکده کسب اختصاص سهل ایدی ،
نه وارکه هیأت اجتماعیه طولایسیله منور
دیده اولور . چونکه نوبنو افکار ایجاد ،

شاهزاهلر تعقیب ایتسی اقتضا ایدن قریحه
اطفال ؛ اساسی شمعی اتحاد ایدیلان نظامات
مؤسسه مصریه آره سنده حصرو بند ایدلمش
ایدی .

حال بوبله ایکن بونسانلک ، قوانین
ملیه ک تعقیبی ، اثر اطه واردر بر لمه من اولایدی
یک حکیمانه و تربیسه اطفالجه حائز اهمیت
برقاعده کلیه ترشح ایدم جکدی . « برن »
شهری دارالمعلمین مکتبی مدیری موسیو
ویاروزک بوباده مطالعه سنی درج ایدیوروز ؛
« اسکی مصر » هند واضع قانونلری ،
بزجه تمایله معلوم اولیان و فقط - البته -
آنزجه درجه حکمت و فضیلتی رد ایدیله من
حقوقه بناء « اطفال ، بونیلرینک مسلکی
تعقیبه بورجلیدرلر . « قاعده کلیه سنی
وضع و تخصیص ایدمشاردی ؛ که بوعادت
قرون وسطاده جابجا ظهور و ترقی ایدن
هیأت جدیده ؛ جماعات ملیه ک تشکیلی
اوانده اضافی لونه لرند . موضوع بحث
ایدلرکندن طولایی شایان تذکاردر . هله ،
الحالده هذ اقطار شرقیه ده اسکان ایدن
بالجمله افراد عائله ، صنعت ابونی تعقیب ایتک
هوسنی بسله مکده اولملری بوقاعده ک
نصل بر قانون طبیعی اولدیفنی نظر لرده
تعیین ایدر . هجری کوشلره ، نیم مدنی
اقوامه عطف نظره نه حاجت ؛ . . ایوم
اقوام متمنده اطفالی مسلک پدری تعقیبه
نه قدر زیاده رعایت ایتدکاری کور بیوروز ؛
اشته « قانون طبیعی » بوکی شیلردر .
لکن بواصولک مروجی اولدیفغری ده
بیان ایتک ایسته میوروز ؛ بوبله بر فکر معارف
و ترقی یی زیر نحصارده بولوندرمق دیمکدر .
« بوحادثه یی حصوله کترین اسبابی
تدقیق ایتیه حکم ؛ یالکز بیان ایتک ایسترمکه
بوقاعده کلیه ، ضحنه طبیعتده ، مناسبات
ابوننده اولدینی کبی ، موجودا شیاده ککنک
مشاهیدر . پدرینک صنعتندن بشقه شایان
حرمت بروطفه بیلمین چو جق اتی تقلید
واو خصوصده ترقیه صاواشیر ؛ قیزدخی
والده سنک نظر نده عین اقتداری حائزدر .

بیلمجه

حل ایدنه برکوش ساعت اهدا ایدیله جکدر .

ممدوح

مطبوعات — طاهر بک مطبعه منوره طبع اولمشدر

ذاتاً پدر ، رئیس عائله معاونتیه ، معاونه
عرض احتیاج ایدر ؛ ثمره حیانتک
خدمتندن انتفاع ایتک قدر لذت ، صنعت
ذاتیسنی انلره اوکر نمکدن دهآسان بر شی
بیلمنر چو جقلرک حالات طبیسیه سی وابونک
احتیاجات صمیمیه سی میاننده نه رقت آنکیز
حسن امتزاج . . . قاعده مسروده ک
تطبیق عندلرنده فنون و صنایعک ترویج
و اصلاحی درعهده ایدر . چو جق مدت
قلیله ظرفنده مکمل بریشهور کسبیلر ،
کیدرکه دیگر برصنعتکارک نزدنده چراقلی
یامش اولسه - اما کله بوموفقیته یی انجق یکر می
یاشنده و یا ده صکره ابراز ایلردی .

« بوسبتون طبیعی ایسه ده بنه بوقانونی
مصر لیلر عندنده اولدینی کبی قبول ایدیلور مک
. موافق رأی و حکمت دکدر ؛ چو جقلر
فکر آروچ ایتدکاری ، خواهشکر بولوندینی
مسلک ویرلمیدر . آنلر سودیکی وظائفی
سر آزادانه ، اجبار و تضییق کور مکسزین
امن و راحتله ایفا ایدلر سه ده زیاده موفق
اولورلر . زیرا امور مسلعه دندرکه چو جق
بالضروره و یا کفی اوله رق ، مسلک پدری
تعقیبه سوق ایدلمکده اجبار کور برلر سه
احوال مؤسسه ظهور یافته اولور ؛ بخصو-
صده طبیعتیه اطاعت ، یعنی چو جقک اوضاع
میلاسیسنه تبعیت موجب تالم اولیور .

« بر چو جق ایچون اختیار مسلکده
تمایل ایدم جکی قاعده اساسیه و ابتداییه
بوندن عبارت دکدر ؛ اطفالک ذوق و حال
طبیعیسنه کوره ترجیح مسلک ایتک لازمدر .
چو جقلری نفرت ایتدکاری بروطفه یی
قبوله اجبار ایتک اکثریا کنندیسنک
بدیخت اولسنه و حتی اکثریتله تصادف
ایدلرکی کبی فساد اخلاقنه باعث اولیور .
بو حالده ، کلاشیلیور که انلری تعیین مسلکده
تضییق ایتک بتون حیانتلرنی تهلیلکجه
والی الابد رقات و هیجی داخلنده امرار
حیاته القا دیمکدر . .

— مابعدی وار —

مسعود رمزی